

проблем беше посветен докладът на Мариана Йовевска. Вниманието на участниците в тази секция бе завладяно от докладите на Климентина Иванова и Стефан Кожухаров, поднесени с присъщата им дълбочина на научните изводи.

Много активно, интересно и бурно в сферата на дебата протече работата на секция "Литературна история, етнография и фолклор". Тук докладите на доц. Анчо Калоянов, Любомир Миков, проф. д-р Георги Данчев, както и на гостите докладчици от Македония — Михайло Георгиевски, Танас Вражиновски и др., бяха повод за откриване на толерантна научна полемика, която вероятно ще намери своето продължение при други такива случаи.

В секциите "Археология" и "История" се почувствува настъпление на младите учени под ръководството на археолози като проф. Теофил Иванов — учен със световна слава, и други имена, съграждащи новите направления в българската историческа наука. С научна убедителност и прецизност прозвуча докладът на Дилиана Н. Мавродинова, доктор на изкуствознанието и внучка на академик Йордан Иванов, свързан с новооткрити средновековни стенописи в църквата "Св. Георги" в Колуша — Кюстендил.

Великотърновският университет "Св. св. Кирил и Методий" беше сериозно представен от трите поколения професори, асистенти и студенти, взели участие с доклади и проявили дискуссионната активност на търсещия научен дух.

Симпозиумът беше една прекрасна възможност за анализи и съпоставки на научната мисъл от първата половина на нашия век и днес. Явен беше изводът, че светли имена на българската наука като акад. Йордан Иванов не само са достигнали научния хоризонт на човешката мисъл, но са разчистили път и за идните поколения.

Малина Байчева

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ

На 13 октомври 1992 г. по инициатива на Православния богословски факултет във Великотърновския университет "Св. св. Кирил и Методий" се проведе научна конференция на тема "Преподобни Паисий Величковски, неговата книжовна школа и духовната култура на Югоизточна Европа". За делото на този забележителен светец и книжовник днес се знае твърде малко. Това именно предизвика и интереса към конференцията, свидетелство за който беше участието на известни наши изследвачи като проф. Надежда Драгова, проф. д-р Иван Радев, проф. Русин Русинов, проф. д-р Георги Данчев, ст. н. с. Стефан Кожухаров и др.

Конференцията бе открита с кратко слово от декана на Православния богословски факултет проф. к. б. Тотю Коев. Участниците бяха поздравени и от ректора на университета доц. к. и. н. Владимир Попов.

Представените доклади разкриха богатството на личността на преп. Паисий и ролята му за възраждането на православно монашество и на исихастката традиция. Жизненият му път е ярко свидетелство за изначалната сила и неподвластността на християнската вяра на времето и обстоятелствата, за нейната неунищожимост. Бяха изнесени факти и свидетелства от живота му, които го свързват и с нашата страна. Негови ученици са част от тези, които поставят началото на българското национално пробуждане. От конференцията се разбира изключителната взаимозависимост между вярата и знанието, православно духовност и просветата, нравствената устойчивост и духовното съвършенство. Всичко това дава възможност на преп. Паисий да постигне ореола на светостта, спасителната сила на смирението и висините на познанието. Делото на преп. Паисий за изправяне на текстове на светоотческата литература е пряко продължение на делото на друг негов велик предшественик — св. Евтимий, патриарх Търновски. Той става приемник и жива връзка между поколенията, изживели духовен разцвет през миналото, и бореците се за опеляване техни потомци.

На конференцията беше отбелязано, че науката днес отхвърля определенията за школата на преп. Паисий като "исторически анахронизъм". Напротив, тази школа е извор за напояване на православно мисъл и култура. Тя подхранва духовно цели съсловия в страните, където населението изповядва православието. На негова основа е изградена богатата по съдържание и дълбочина култура на тези страни.

Школата на светеца спомага за националното самоопределение на отделни народи, като същевременно чрез универсализма на християнството ги доближава един до друг. Пример за това е манастирът с монашеското братство на преп. Паисий. Обитателите на манастира били от различни народности. Там имало и българи. Един от тях е йеросхимонах Спиридон, написал и издал през 1792 г. "История во кратце о болгарском народе славенском". Духовното възраждане е двигателят за национално осъзнаване. Това важи както за поробените от турците народи, така и за свободните славяни, подложени на идващо от запад инославно влияние, което носи материализъм, секуларизъм и атеизъм.

Участниците в научната конференция непосредствено се убедиха във важността на делото, с което се занимават, и в необходимостта то да бъде задълбочено и разширено в бъдеще. За това колко важно е то, сочи и фактът, че и днес, след така дългите години на отрицание и атеизъм, стремежът към духовното, към чистия извор на православието неимоверно се усилва и че усилията на преп. Паисий пак дават своя плод. Отново се търси и разпространява словото на св. отци от страниците на преиздаващото се вече "Добротолюбие" и друга духовна книжнина.

Димитър Маринов